

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

26. An religiosus factus Episcopus sit liber ab observatione votorum? Ex p.
3. tr. 2. r. 61.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

Thomam intelligere Pontificem, vt optimè notat Faustus, & Sanch. *loci citatis. ex Soto de iust. lib. 10. q. 2. art. 2.* Ad confirmationem respondeo negando paritatem rationis, nam per Episcopatum ita mutat Religiosus statum, vt subtrahatur ab obedientia Prælatorum Religionis, & quodammodo desinat esse membrum illius corporis, argumento *cap. 18. q. 1.* per inferiora autem beneficia non fit tanta mutatio, sed potest Religiosus manere sub obedientia sui Prælati, quamuis beneficium habeat. Est autem difficile intellectu, quod Prælati possit præcipere subdito aliquid, per quod subtrahatur à sua obedientia; facile autem, quod præcipiat ministerium sub obedientia sua exercendum. Deinde in statu Episcopali multò magis est periculi, quam in inferiori, non solum maioris obligationis, sed etiam propter maiorem libertatem, honorem, potentiam, & rerum abundantiam; in quibus omnibus magis distare videtur ab humili Religiosorum statu. Rursus Religiosus semel factus Episcopus, non potest per voluntatem Superioris, Episcopatu priuari vt per se constat; potest autem priuari beneficio inferiori, etiam sine speciali causa. Cæteras autem rationes videbis apud Suarez, *vbi supra*, vnde sine fundamento aliqui his diebus circa præfens dubium loquuti sunt.

RESOL. XXIV.

An Religiosus factus Episcopus sit liber ab observatione Votorum? Ex p. 3. tr. 2. Ref. 61.

Sup. hoc in Ref. seq. & in aliis eius primæ not. pro part.

§. 1. Communiter negatiuè respondent, sic D. Thom. in 2. 2. *quest. 185. art. 8. & quest. 88. artic. 11. ad 4.* D. Bonaventura in 4. *dist. 38. Sotus lib. 10. quest. 5. art. 7.* Syluester *ver. Religio 7. num. 11.* Rodriguez *tom. 2. quest. 58. art. 3.* Syluius in 2. 2. *quest. 185. art. 8. concl. 1.* Valerius in *diff. vir. fori. ver. Regularis, differ. 5.* Toletus *lib. 5. c. 4. n. 24.* & alij quibus ego libenter adhareo *ex cap. de Monachis, 16. q. 1.*

2. Non desinam tamen hic adnotare contrariam sententiam probabilem à multis existimari, & ita illam vocat Villalobos in *summ. tom. 2. tract. 35. diffic. 40. num. 6.* vbi sic ait. [Algunos tienen que el Papa dispensa con los Obispos Religiosos en los votos, así lo tiene Bobadilla, que fue Padre muy docto de nuestra Orden, el fundamento desta sentença es vn texto en el *c. statutum, q. 1.* que dize,] Statutum est, & rationabiliter secundum Sanctos Patres à Synodo confirmatum, vt Monachus, quem Canonica electio à iugo Regulæ Monasticæ professionis absoluit, & sacra Ordinatio de Monacho Episcopum fecit, veluti legitimus hæres paternam sibi hereditatem postea iure vendicandi potestatem habeat, [y ha fe aqui de ponderar la palabra *absoluit*, y la palabra *legitimus hæres*, y la palabra, *sibi*, y aun la palabra *de Monacho Episcopum fecit*: que parece, que diga, que dexa de ser Frayle. Esta sentença es probable, y si alguno le contentara mas esta, que otra opinion, podra responder al *c. de Monachis*, que se entienda de decencia, y no obligacion. Y à la razon de congruencia de S. Thomas. puede se responder, que como el Religioso, que se passa de Orden menos estrecha, à la que es mas, no queda obligado à las cosas de perfeccion de las que dexo, que basta cargarle de las nueuas, así es à qui. Y como el Religioso, à quien hazen Papa, no esta obligado à las cosas de la Religion, así el Obispo.] Ita Villalobos, &

ante illum absolūtè docuit hanc sententiam Medina de *sacr. homin. conuic. lib. 5. cap. 26. & 27.* cum Angles in 4. *quest. de voto, dub. 6. concl. 1.* & conuenienter Ouandus in 4. *dist. 38. propos. 17.*

RESOL. XXVII.

An Religiosus factus Episcopus efficiatur Dominus reddituum Ecclesiasticorum, & absoluitur à voto paupertatis?

Et an prædictus Episcopus possit liberè restari de bonis patrimonialibus, & ex industria acquisitis?

Et an dictus Religiosus Episcopus teneatur saltem sub veniali ad obseruantias regulares qua Pontificio muneris non obstant.

Et inferius Religiosum Episcopum, si edat carnes fric. 6. in qua Natalis Domini incidit contra id quod præcipitur in sua regula, non peccare etiamsi Episcopus esset ex Fratribus Minimis.

Etiamque non teneri Officium dñm in iuxta sua Regule ritum soluere.

Et si Religiosum Episcopus omittat habitum sua Religionis, & assumat exteriorem Episcopalem, tunc non incurrit excommunicationem la. am. contra dimittentes habitum sua Religionis. Ex p. 3. tr. 2. Ref. 50.

§. 1. Hic casus frequenter accidit, & licet negatiuam sententiam teneant 42 DD. quos citat & sequitur Sanchez in *summ. to. 2. lib. 6. c. 6. n. 8.* quibus ego addo Tannerum in 2. 2. *D. Th. disp. 5. q. 4. dub. 6. n. 13.* Sanctarellum *tr. de Apostasia. c. 6. dub. 3. n. 20.* Cenedo de *paupertate relig. dub. 43.* & Barbolam in *coll. lect. 10. 4. p. 2. causa 18. q. 1. n. 13.* Barthol. à S. Fausto in *Theol. Relig. lib. 6. q. 190.* quia vota à talibus Episcopis in Religione emissã non laxantur, nec limitantur, nisi quatenus obstant muneris Episcopali, tantum maioris bono; sed muneris Episcopali non obstat paupertatis votum, & abdicatio domini, dummodo tales Episcopi habeant liberam administrationem omnium bonorum Ecclesiasticorum, vt ea in quoslibet vsus decentes expendant, ergo, &c.

2. Attamen his non obstantibus, contrariam sententiam puto esse probabilem, quam ex Dominicanorum familia docet Sotus de *iust. lib. 7. q. 4. art. 2. ad ult. & ex Soc. Ie. & Vafq. in p. 2. q. 96. art. 4. disp. 165. c. 8. n. 91. in fin. & n. 104.* Palacios, Medina, Angles, & alij. Et si hæc opinio non esset probabilis & negatiua esset tenenda, sequeretur quod alius deberent Episcopi si petuacaneè consequuta restituere, atque ab ipsis sic accipientes etiam restituere tenerentur. Dicendum est igitur Religiosum ad Episcopatum assumptum eximi à paupertatis voto, & officique verum dominum reddituum Ecclesiasticorum, inquit Episcoporum secularium, ex quorum numero est, quia eodem processu modo adiudicatur sua portio Episcopo seculari, ac regulari, cum libertate transferendi in alium, domini administrationem. Ex his patet posse liberè prædictos Episcopos restari de bonis patrimonialibus & ex industria acquisitis. Vide Villalobos in *summ. tom. 2. tract. 35. dub. 40. n. 6.*

3. Sed quaeret aliquis, an dictus Religiosus Episcopus teneatur saltem sub culpã veniali ad obseruantias Regulares, qua Pontificio muneris non obstant, imò valdè conferunt, vt potè quæ inuanc ad promouendam, & custodiendam perfectionem, & quam Episcopalis status proficitur, vt sunt oratio, & abstinentia moderata, &c.: Respondeo negatiuè, & ita docent Sanctarellus *vbi supra, numer. 17.* Lellius